

To je praktično. Kajti kmetovalci imajo svoje zastopnike v tej komisiji, vlada pa tudi kontrolo, da komisija postavno ravna.

To je bistvo postave, o kateri se bode kmalu obravnavati pričelo v zbornici poslancev. Ali bodo kmetovalci v občie dosegli kako polajšavo velikega bremena, ki ga nosijo, Bog vé — naj bi se vsaj doseglo, da bi zemljiški davek bil vsakej deželi pravično odmerjen, ne pa nekatere memo družih presilno obložene. „Novice“.

Pokojnemu č. g. Jožefu Virku v spomin!

II. Rodili so se pokojni g. Jožef Virk dne 10. marca l. 1810. v staroslavni fari Dob pri Viru, od koder tudi njih rodbinsko ime izhaja. Ta fara leži ob veliki cesti, ki iz Ljubljane na Štajersko pelja. Spadala je takrat vsa krajnska dežela pod oblast cesarja Napoleona I., ki je v Ljubljani za vso ilirsko kraljestvo posebno francosko vlado ustanovil. Pokojni so zato radi v šali večkrat rekli: „jaz nisem kar bodi, ker sem Francoz iz Ljubljane“. Huda leta, ki so kmalu potem nastala, bila so jim vedno še globoko v spominu, ter so radi o njih pripovedovali. Naučili so se od njih zadovoljnosti, ki jih do groba ni zapustila. Ko l. 1821, modroslovske šole dovršijo, jih miče stopiti v duhovski stan. Ali v domači škofiji bilo je takrat toliko bogoslovcev, da so novoposvečeni mešniki po več let morali čakati, preden so kakšno službo dobili. V semenišču so komaj četrtoletniki prostora imeli, vsi drugi so navadno po mestu stanovali. Najbistrejše glave so bile tako primorane po sosednih škofijah prositi, da jih sprejmejo med bogoslovce. Prišlo je ista leta lepo število bogoslovcev iz Kranjskega v našo škofijo, ki so veliko dobrega v čast božjo in v slavo naše škofije storili. Naj omenim pred vsemi pokojnega preč. g. Jožefa Rozmana, čast. korarja Lavant. cerkve, konjiškega nadžupnika, veleč. g. Jožefa Florijančiča, gornjegraškega nepozabljivega dekana, čast. g. Gregorja Peveca, nek. dajnega župnika pri Novištiftu. Mnogo pa jih je iz tiste dobe, ki še sedaj neutrudeno delajo v vinogradu Lav. škofije. V mešnika so bili pokojni g. Virk na god sv. Ignacija (31. julija) l. 1836 posvečeni.

Kje da so prvo duhovsko službo nastopili, mi ni znano. Toliko vem, da so v Vuzenici bili takrat kaplan, ko so pokojni knez in škof Anton Slomšek bili tam nadžupnik. Pokojni g. Jože niso mogli nikoli dopovedati, kako veselo da je bilo takrat v Vuzenici! Ko so bili v Gornjemgradu kaplan, bili so prav nevarno na pljučah zboleli. Zdravniki so jim prorokovali rani grob. Bog je pa bil z njimi drugače sklenil. Včakali so še potem blizu 40 let, če tudi vedno slabotnih prs. Mnogo let bili so kaplan pri slovitim g. Zafronu, župniku v Grizah. Tukaj se je njih srce ljubezni vnelo do prelepe cerkve Matere božje v Petrovčah. Še kot župnik so mnogo let hodili romarjem v

Petrovče slavo Marijino oznanovat. L. 1848. bili so kaplan v Olimji. *) Brž ko ne so od tam prosili in dobili prvo svojo faro pri Materi božji na Kalobji. Fara je težavna, pokojni pa niso bili čvrste stega zdravja, in vendar so s pomočjo Matere božje 10 let tamkaj srečno prestali. Mislim, da največ Marijinih pesmic so tamkaj zložili. Najlepša izmed vseh pa je menda ona „Mariji v slovo.“ Le po Marijini pomoči, kakor so radi rekli, bili so tam srečno smrtne bolezni ozdravljeni. L. 1861. mesca septembra preselili so se iz Kalobja k sv. Duhu v Loče. Nastopili so to faro v jako neugodnih okoliščinah. Njih krotko in ponižno vedenje, njih gorečnost za božjo čast in izveličanje duš, njih vsestranska požrtvovalnost, njih nenavadna priljudnost in rekel bi, prirodjena jim lastnost, pri vsaki stvari kakšno boljše stran na dan spraviti, pridobila jim je ono ljubezen vseh farmanov, kakor tudi ono spoštovanje sosedov in prijateljev, ki se je na den njihovega pogreba tako sijajno razodevala. Ako jim je tudi manjkalo onih izvanrednih močij, katerih bi jim bilo treba izvršiti nazore, za ktere se je njih blago srce toliko navduševalo, zasluži vendar njih neumorljiva delalnost posnemovanja, njih goreča ljubezen do mile naše domovine pa vsestranskega občudovanja. Nekatere tedne pred svojo smrtjo zapeli so svojemu č. g. kaplanu v slovo pesmico, ki bode Ločkim farmanom ob enem tudi v spomin na preč. svojega župnika Jožefa Virka kot slovenskega pesnika. Zadnja kitica je kakor nalašč za den pogreba sestavljena. Tako se glasi: „Zdaj zvonovi zazvonite — Grozno žalostno slovo, — Naše solze pa nosite — K Jezusu, v sveto nebo! — Tam naj bodo Vam v plačilo, — Gospod (Jožef) ljubljeni; — Nam pa v srčno tolažilo, — Ko zatisnemo oči!“
J. Voh.

Gospodarske stvari.

Nov način si narejati reznikov.

Neki ameriški vrtnar pravi, da se morajo one mladike, ki so namenjene, da se iz njih rezniki naredè, kakih 10—12 dni poprej ali nalomiti ali pa narezati tako, da se le še na jedni strani nekaj bolj ko za samo kožo maternega lesa držè. Akoravno so te mladika le slabo z maternim lesom zvezane, je to vendar popolnoma zadosti, da jim še potrebna brana iz stare rastline dohaja. Tam pa, kjer je les nalomljen ali narezan, se začne brž nov mlad les narejati tako imenovani callus, iz kterega potem, ko se rezniki v zemljo potaknejo, koreninice hitreje in obilneje zaredè. Imenovani vrtnar trdi, da je na tak način lansko jesen 10.000 reznikov od pelargonij s

*) Tam so zložili šaljivo pesem na narodno stražo l. 1848 s pripetkom: „doma ostan, — pa Sotlo bran!“ ki je osmešene tako hudo bila razjarila, da si pokojni dolgo časa niso med nje upali. Pisatelj.

trojbarvenimi listi naredil in komaj 1% od njih izgubil, ko je poprej po 50% izgube imel. Taki rezniki poženejo nekoliko manje zamakani in bolj solncu izpostavljeni v 8—12 dneh korenine. Reznike tako pripravljati kaže posebno pri takih rastlinah, katerih mladike so le na pol lesnate in bolj sočne. Posebno dobro se ta način delanja reznikov spodnaša pri klineh (nagelnih), pelargonijah, petunijah, begonijah, heliotropih in podobnih rastlinah. Drugo dobro stran ima ta način delanja reznikov še tudi, da se po njem stara rastlina ne oslabi toliko, kolikor pa, če se ji brž mladike v reznike porežejo. Vrh tega pa še na prerezu ali odlomku hitro nove mladike poganja, ki se pozneje zopet ko rezniki porezati morejo. Ako naj se mladika za reznik namenjena samo nalomi ali $\frac{3}{4}$ globoko nareže, to je od lastnosti mladike in rastline odvisno.

Nekoliko važnih resnic gledé lesov ali gojzdov.

M. Vsako drevo, vsak log in gojzd je pravi posredovavec med zemljo in zrakom. Kder se brez preudarka in brez pameti pokončuje drevje, tam se bode v kratkem najrodovitnejša zemlja spreobrnila v nerodovitno puščavo. Povsodi tam, kjer je le malovredno grmičevje, je treba skrbeti, da se to ničvredno ruševje podere in z vrednimi in koristnimi drevesi nasadi. Gojzd daje nam veliko za življenje potrebnih reči. Človek potrebuje les od zibelki do groba. Zato je pa tudi treba gledati na to, da se les zasaja in oskrbuje, da ne zapustimo zanamcem namesto gojzdov prazne goličave. Ptički in druge živalce, ktere pokončujejo lesne škodljivce, kakor kukce in gosnice, se ne smejo preganjati, marveč treba jih je gojiti in vabiti v lese. Tudi otroci se morajo učiti prijatelje gojzdov spoznati in jih radi imeti. Nasproti morajo tudi se naučiti vse gojzdne škodljivce poznati in jih zatirati. Lepo gojzdno zemljišče se ne sme z ničvrednim drevjem zasaditi, ampak lepo in koristno lesovje naj se zareja. Soznaniti se je treba z naravnimi postavami in pri pogojzdovanju se mora po njih ravnati. Mlado gojzdno drevje tam, kjer je na svojem mestu, se ne sme posekovati in podirati, tudi ne velja preveč gojzdne nastelje grabiti, smolo in spomladi brezovo vodo nabirati s tem, da se drevje naseka, nareže ali navrta. Frišne veje, skorja in kar k življenju drevju treba, se ne sme iz gojzda sekati ali rezati in spravljati. Oni ljudje, kteri po gojzdih drva in sploh lesne pridelke kradejo, se ne smejo v obrambo jemati, ampak treba je sodnji, kolikor poštenje in prava ljubezen do bližnjega dopušča, na pomoč biti, da se taki lesni tatovi kaznujejo, kakor zaslužijo. Iz sosedovega gojzda si ne sme nikdo nič prisvojiti, bodi si les, drva, listje ali kar koli drugega. Ravno tako ne iz gojzda, kteri je lastnina cele soseske, če ni posebne pravice do tega. Sploh se mora z gojzdom po pameti ravnati, kakor z zakladom največje vrednosti.

M. Kaj storiti, če se kdo opeče ali opari. Dober pomoček, če se kdo opeče ali opari, ki pa je še premalo znan, je olje iz poprove mete. Opečeni ali oparjeni del se s tem oljem ali pomaže ali s capicami v to olje pomočenimi obveže. Bolečine brž ponehajo in rana se tako lepo zaceli, da se še pozna ne. Med domačimi zdravili, ki bi morali za nesreče in potrebe vedno pri hiši biti, je imenovano olje gotovo jedno naj potrebnjših. Ima tudi še drugo dobro lastnost, da ni namreč predrago. Opečeni ali oparjeni del se sme, predno se z oljem pomaže ali obveže, tudi v mrzlo vodo podržati, da se tako bolečine odpravijo. Ni ravno treba, da je olje samo na sebi. Sme se tudi na pol z glicerinom pomešati. Ta zmes služi tudi kot dobro zdravilo proti ozeblini. V angleških bolnišnicah služi proti opeklini zdravilo, ki si ga napravijo tako, da dva dela kolodija pomešajo z jednim delom laškega olja. To zdravilo je vedno pri rokah.

M. Maža za sode, ki točijo. Da ta ali uni sod začne točiti, je sitna reč. Navadno se zamaže kolikor toliko z lojem, ki od sveče kaplje. Boljša maža pa se napravi iz teh-le reči: Vzame se 40 gramov frišnega loja, 32 gramov voska, 64 gramov svinjske masti, ktere trojne reči se v primerni posodi nad rahlim ognjem raztopè in prav dobro med seboj pomešajo. Potem se zmes pusti, da se ohladi, in med tem, ko se ohlaja, se pa v njo še pomeša 40 gramov skozi sito presejanega pepela. Ta zmes se v kleti na suhem mestu hrani, da je vedno pri roki. Predno se točeče mesto z njo pomaže, se mora prav čisto osnažiti in do suha obrisati. Maža se nad svečo nekoliko raztopi in s tako raztopljeno mažo točeče mesto zamaže.

Veliki hrvatski vinski sejem se bo v Zagrebu letos vršil dne 17. 18. in 19. marca, na kateri uže sedaj opozorujemo. Prilično objavimo več o njem.

Dobro vinsko leto prorokujejo nekateri vinorejci rekoč: vsako 23. leto je dobro vinsko leto. Tako je bilo leto 1857. No, in vsled tega mora 1880 zopet biti dobro vinsko leto. Bodemo videli!

Dopisi.

Iz Maribora. Kakor je bilo v „Slov. Gosp.“ že povedano, so darovali milostljivi knez in škof 10.000 fl. za ustanovljenje privatne dekliške šole za Celjsko okolico pod vodstvom šolskih sester. Ta svota se nahaja v varstvu stolnega kapitela in iz njenih obresti se začasno plačuje najemščina za sedanje prostore imenovane šole. Zadnji čas se je v ta namen za nakup priporočala nekdanja glavna šola poleg farne cerkve. Ker pa to poslopje po razsodbi izvedencev za šolske namene ne sodi, ne v zdravstvenem ne v naučnem oziru, se bode slednjič vendar moralo misliti na zidanje nove